

Implantologie en prothetiek

Om nooit te vergeten!

Samenvatting van de inaugurele rede uitgesproken door prof. dr. H.J.A. Meijer bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar in de Implantologie en Prothetische Tandheelkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen op dinsdag 13 februari 2007.

Meijer HJA. Implantologie en prothetiek. Om nooit te vergeten!

Ned Tijdschr Tandheelkd 2007; 114: 253-254

De toepassing van orale implantaten maakt een ongelooflijk snelle groei door. In 2006 zijn alleen al in Nederland naar schatting 150 duizend implantaten verkocht en wereldwijd ongeveer 8 miljoen. In 2011 wordt een verdubbeling van deze aantallen verwacht. Op grond van de huidige cijfers mag men nu al verwachten dat in elke algemene tandartspraktijk patiënten voorkomen die implantaten hebben of bij wie op zijn minst het plaatsen van implantaten onderdeel van een behandelplan kan zijn. De realiteit leert dat dit anders is. Er is op dit moment geen evenredige verdeling. Het zijn vaak dezelfde praktijken waar veel patiënten met implantaten voorkomen en waar de tandarts verwijst naar een implantoloog. Misschien hebben deze praktijken een specifieke groep patiënten die meer geld te besteden hebben. Dat hoeft echter niet altijd het geval te zijn omdat een overkappingsprothese op implantaten meestal uit de zorgverzekering wordt vergoed.

Er wordt genoeg postacademisch onderwijs georganiseerd om de kennis op het gebied van de implantologie te vermeerderen. Er is alleen één manco en dat geldt voor al het tandheelkundig postacademisch onderwijs: niet iedere tandarts volgt op reguliere basis postacademisch onderwijs. De cijfers daarover zijn nogal onrustbarend: 40% van de praktiserende tandartsen volgt cursussen en gaat naar congressen. De helft daarvan doet zelfs heel veel en verdiept zich heel breed in het tandheelkundige veld. Echter, 60% gaat hoogstens 1 keer per jaar naar een klinische avond in de buurt of doet zelfs helemaal niets. Maar diezelfde tandartsen behandelen wel patiënten en maken behandelplannen voor mensen die gebitselementen missen. Het is niet zo dat die patiënten een slechte behandeling krijgen, maar de tandheelkundige mogelijkheden worden niet ten volle benut. Er is nog een behoorlijke weg te gaan om die 60% van de tandartsen alles eigen te maken dat in de tandheelkunde is ontwikkeld na hun afstuderen. Indien daarnaast moet worden vastgesteld dat niet alle tandheelkundige kennis en vaardigheden in het huidige onderwijscurriculum

passen, zal toch op zijn minst moeten worden geregeld dat bij de nieuw afgestudeerden niet weer een groep van 60% ontstaat die mogelijk hun patiëntenbestand gedurende 35 tot 40 jaar tekortdoet.

Dit is een mooie overgang naar de tweede verandering waarmee algemeen practici te maken hebben gekregen na het afstuderen. Niet alleen zijn er inhoudelijk bij veel vakgebieden veranderingen opgetreden, maar ook is door al die veranderingen een andere rol voor de tandartsen ontstaan. Het uitgangspunt daarbij is dat algemeen practici de patiënten begeleiden bij de keuze voor implantaten en de regie voeren over de voortgang en de uitvoering van de behandelingen. Bij een behandeling met implantaten staan het samenwerkingsverband en de coördinatie van de samenwerking duidelijk op de voorgrond. Er zijn diverse beroepsdifferentiaties ontstaan, waaronder de implantologie, omdat een vakgebied zich inhoudelijk snel verder ontwikkelt en omdat daar een uitgebreide nascholing bij hoort om het vakgebied volledig te beheersen. Algemeen practici erkennen dat ze die uitgebreide kennis en vaardigheid niet bezitten en verwijzen dan naar een gedifferentieerde collega. Dat is geen kwestie van tekortschieten, maar een kwestie van inzicht en de kwaliteit van de behandeling voor de patiënt vooropstellen. Indien men alle kennis en vaardigheden van alle differentiaties die zich momenteel hebben ontwikkeld in het tandheelkundig onderwijscurriculum zou willen onderbrengen, is een 6-jarige opleiding niet voldoende. Differentiaties hebben een onderwijscurriculum van meer dan 3.000 uur en dat is 2 jaar voltijds studeren. Per differentiatie kan men dus 2 jaar bij het 5-jarig onderwijscurriculum optellen. Er zijn momenteel 7 differentiaties. Dat zou tot een 19-jarige opleiding tandheelkunde leiden!

Een belangrijke vraag is hoe algemeen practici kunnen worden gestimuleerd om, naast de behandelingen die binnen hun eigen competentie vallen, te gaan samenwerken met gedifferentieerde collega's. Alleen verwijzen is niet genoeg. Zeker indien er meer dan 1 specialisme of differentiatie deel-

Prof. dr. H.J.A. Meijer

neemt aan de uitvoering van een behandelplan is coördinatie gewenst. Deze coördinerende rol is voor algemeen praktici nieuw en zal ook steeds groter worden. De differentiaties zullen zich steeds meer in de markt gaan positioneren en er zullen ook meer gedifferentieerde tandartsen komen. Mensen behouden steeds langer of zelfs levenslang hun natuurlijke dentitie, al of niet gemutileerd. De complexiteit om de dentitie functioneel en esthetisch op een goed niveau te houden, zal toenemen. Door de toegenomen behandel-mogelijkheden en de toegenomen vraag van de patiënten die hebben ingezet op behoud van de dentitie, zullen coördinatie en begeleiding een belangrijk deel van de tijd van algemeen praktici vragen. Aan de andere kant zijn de specialisten, de gedifferentieerde tandartsen en de patiënten er ook bij gebaat dat de algemeen praktici die rol krijgen toebedeeld, want zonder een coördinator/begeleider zullen de beschikbare mogelijkheden niet goed worden benut en kan de kwaliteit van de behandelingen op deelgebieden wel goed, maar samen nooit de som der delen zijn.

In de tandheelkunde wordt weer teruggegaan naar een 6-jarige opleiding. In het rapport van de commissie Innovatie Mondzorg wordt ingezet op extra wetenschappelijke scholing, extra medische wetenschappen, extra gedragswetenschappen, extra parodontologie, extra endodontologie, extra prothetische tandheelkunde, extra diagnostiek/integrale kliniek, extra mondziekten/kaakchirurgie en extra implantologie. Er wordt erkend dat het patiëntenbestand

verandert: meer oudere patiënten met mogelijk een gecompromitteerde gezondheid en een natuurlijke dentitie. Er wordt ingezet op wetenschappelijk denken en handelen om te voorkomen dat het niveau van afstuderen gelijk blijft in de volgende 35 tot 40 jaar. Er dient een traject te worden ingezet van levenslang leren. En ten slotte zet men in op de extra kennis van de differentiaties, niet met de bedoeling de kennis van 1 differentiatie aan te bieden, maar een deel van de kennis van alle differentiaties. Hier bestaat dus de mogelijkheid om juist die kennis aan te bieden die algemeen praktici nodig hebben om een globaal behandelplan te kunnen maken, samen te kunnen werken met specialisten en gedifferentieerden, de behandeling te kunnen coördineren, de begeleiding van de patiënt op zich te nemen en de nazorg van elke discipline uit te voeren. De opleiding lijkt er dus voor te zorgen, juist door de komst van de 6-jarige opleiding, dat de differentiaties worden omarmd en dat ruimte ontstaat de aanstaande algemeen praktici voor te bereiden op hun nieuwe rol. Daarnaast dient er een tarief te komen voor de begeleiding van multidisciplinaire behandelplannen. Dat is een cruciaal deel van het hele traject naar de nieuwe rol van tandartsen-algemeen praktici.

Blijft nog over het probleem hoe die nieuwe rol over te brengen op reeds afgestudeerde tandartsen. Het lijkt logisch dat de opleidingen tandheelkunde hiervoor postacademisch onderwijs aanbieden. Het probleem daarbij is hoe die 60% van de tandartsen moet worden bereikt die zelden of nooit postacademisch onderwijs volgt. Misschien moet de beroepsgroep toch maar overgaan op een verplichte postacademische scholing en een verplichte herregistratie.

De implantologie gaat een grote toekomst tegemoet. De implantologie zal een integraal deel gaan uitmaken van de opleiding en van elke algemene praktijk. Gezien de impact die de implantologie nu al heeft op mijn dagelijkse bezigheden en op mijn loopbaan tot nu toe, geldt voor mij op dit moment al: implantologie en prothetiek; om nooit te vergeten!